

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina L 2.000

Letna naročnina L 4.000

Letna inozemstvo L 5.000

Poštno ček/wni račun: štev. 24/12410

Leto XXVI. - Štev. 42 (1324)

Gorica - četrtek, 24. oktobra 1974 - Trst

Posamezna številka L 100

Tuji jeziki in slovenščina

Ko starši v naši deželi, slovenski ali italijanski, vpisujejo otroke v šolo, si stavljajo vprašanje, kakšnega tujega jezika naj bi se otrok učil. Najraje se odločijo za angleščino, češ da je »svetovni« jeziki in da kamor koli po svetu človek gre, bo rabil angleščino.

Na drugem mestu se potem odločajo za francoščino, posebno taki, ki želijo biti nekaj boljše, češ da je francoščina jezik »boljše« družbe in da bo nje znanje pripomoglo otroku, ko odrase, do ugleda v družbi. Nadalje se mnogi odločijo iz praktičnih razlogov še za nemščino, ker je v naši deželi največ turistov z nemškega jezikovnega območja in z nemško govorečim svetom obstajajo tudi živahne poslovne zveze, četudi se jim mogoče zdi, da nemščina zveni »trdo«.

Toda večina naših otrok, slovenskih ali italijanskih, v naši deželi v resnici nima mnogo od svetovnih ali »finih« jezikov, saj redko kdo potuje v svet, v Azijo, Afriko, ZDA ali v Pariz več kot enkrat ali niti enkrat ne, da bi rabil svetovni jezik. Nasprotno, večina ostaja v naši deželi, kjer pa je poleg italijanščine potrebna vsak dan tudi slovenščina in za njo, posebno v poletnem času, nemščina.

Jaz sam se kot otrok slovenskih staršev nisem učil najprej angleščine, ampak nemščino. In reči moram, da rabim te tri jezike, italijanščino, slovenščino in tudi nemščino skoraj vsak dan. Številni moji italijanski znanci pa so se učili kot tujega jezika le angleščine, ne znajo slovensko, komaj kaj nemško, kar jim v Trstu in Gorici hodi zelo narobe. Zeleli bi stikov s slovenskim in sploh slovanskim svetom, toda ne morejo prav uspeti, saj ostaja vedno neka usedlina, ki senči vzdušje, če se za dobro sosedstvo morajo le drugi potruditi z italijanščino. Le redki so si našli taka mesta (največ v pomorstvu), kjer jim angleščina prav pride, toda k temu jim ni bilo dovolj znanje iz šole, ampak so morali delati kasneje še posebne tečaje in prakso v Angliji.

Zato zares ni pametno, ako se najdejo taki slovenski starši, ki ne izrabijo dane možnosti in vpišejo otroka v italijansko šolo, kjer le težko zdeluje, tako da se morajo še doma mučiti z njim. V slovenski šoli se otrok uči slovensko in se poleg tega nauči tudi perfektno italijansko, saj je tudi italijanski jezik sestavni del slovenske šole. V drugi šoli pa se ni mogoče naučiti slovenščine, najmanj še slovenskega pisanja, ki ga nujno rabimo. Še slovensko govorico začne potem otrok pozabljati.

V mnogih primerih so še vedno žive usedline propagande iz časa nacionalne romantike, češ da je slovenščina malo pomembna, pretežka, če ne celo grda, da se z njo ne pride daleč in kdo ve, kaj še vse.

To ni res. Že v Trstu, Gorici in v Beniciji nam slovenščina gleda tako rekoč skozi vrata in okna. Nadalje se ob znanju slovenščine ne znajdemo dobro le v bližnji Sloveniji, ampak se, ako govorimo bolj počasi, prav dobro sporazumemo s Hrvati, Srbi, Bolgari, Čehi, Slovaki, celo z Ukrajinci, z nekoliko truda pa tudi z Rusi in Poljaki.

Za potrebe evropskega vzhoda se zahodni svet uči rusko, komaj kdo druge jezike, četudi njih narodi štejejo po pet, deset ali trideset milijonov; Ukrajincev je npr. nad štirideset milijonov in javnost povečini niti ne ve za obstoj tega naroda. Se težje je z madžarščino, ki ni podobna nobenemu drugemu jeziku, zato se je komaj kdo uči. Madžari so s svojim jezikom v svetu še na slabšem kot pa Slovenci, prav tako Finci, nič manj Romuni ali Bolgari.

Kot se je pred kratkim pisalo, obstajajo stolice ali vsaj pouk slovenskega jezika in književnosti in vseh jugoslovanskih univerz, dalje v Sofiji, Bukarešti, Budimpešti, Bratislavi, Brnu in Pragi, na Dunaju, v Gradcu, Celovcu, Salzburgu; v Varšavi, Krakovu, Poznanju, Lodzu, Lublinu;

v Münchnu, Frankfurtu, Göttingenu, Berlinu, Saarbrücknu, Leipzigu; v Aarhusu (na Danskem), v Oslu; v Vel. Britaniji v Oxfordu, Cambridgeu, Nottinghamu; v Franciji v Parizu in Nancyju; nadalje na Japonskem, v ZDA in Kanadi ter v Latinski Ameriki na posameznih univerzah. V Italiji obstaja redni pouk slovenščine na univerzah v Padovi, na fakulteti za tuje jezike v Vidmu, nadalje na univerzi v Rimu, Neaplju in v Milanu.

Samo v Trstu, kjer je na univerzi slovenščina le skromno zastopana, se iz več ali manj vrednostnih razlogov branijo prave stolice za slovenski jezik in književnost ter se v znanem tržaškem vzdušju otepajo vseh večjih pobud, ki bi mesto približale vzhodu. S tem pa ne škodujejo toliko slovenskim sodeželanom kakor Trstu samemu, saj se na ta način zateguje zaradi v svetu že dolgo preživele nacionalne romantike že tako zoženo zaledje nekoč evropskega mesta.

M. N.

Šesto Kissingerjevo potovanje

Ameriški zunanji minister Kissinger je še kar uspešno zaključil svoje šesto potovanje po državah Bližnjega vzhoda. Vsaj to zagotovilo je prinesel s seboj od sprtih strani, da nimajo zaenkrat namena reševati spornih vprašanj z orožjem.

Za egiptovskega predsednika Sadata je Kissinger še vedno oseba, ki zasluži popolno zaupanje. »Smatram ga za najbolj primerne posredovalca v sedanjih razmerah,« je dejal dopisniku nemškega časopisa »Der Spiegel«. Svest tega zaupanja se tako Kissinger že pripravlja na svoje sedmo potovanje, ki ga namerava napraviti takoj po vrhunskem sestanku arabskih držav v Rabatu, ki je prestolnica Maroka. Ta sestanek bo 26. oktobra.

Da je Kissinger relativno uspel s svojim zadnjim potovanjem, je pripomoglo več dejstev.

Najprej je dal Izraelcem vedeti, da bodo morali še kaj popustiti, če hočejo priti do varnih in zagotovljenih meja. Kissinger je namignil, naj bi odstopili še nekaj Sinaja, ki ga imajo zasedenega, Egiptu ter se umaknili iz Cisjordanije, to je dela Palestine, ki leži na zahodnem bregu Jordana. Tudi naj bi se sprijaznili z mislijo, da bodo palestinski Arabci, ki jih predstavlja »Palestinska osvobodilna organizacija« (PLO) pod vodstvom Jaserja Arafata, prej ali slej dosegli priznanje lastne države, ki se bo raztezala na obeh straneh Jordana.

Res je glavna skupščina Organizacije združenih narodov v ponedeljek 14. oktobra na svojem zasedanju v New Yorku sprejela sklep, da ima PLO pravico zastopati palestinske Arabce, čeprav še ni članica OZN in da naj pride njeno odposlanstvo 4. novembra na zasedanje v N. York. Za ta sklep je glasovalo od 129 navzočih članic kar 105, med njimi tudi Italija. Očividno je petrolej tisti, ki je vplival na izid tega glasovanja. Proti so glasovale le štiri države: Bolivija, Dominikanska republika, Izrael, kar je naravno, in ZDA, te z opravičilom, da ne bi rade Kissingerju stavile ovir pri naslednjih posredovanjih.

Drugo dejstvo, ki olajšuje Kissingerju njegovo posredništvo, je neenotnost arabskih držav glede reševanja palestinskega vprašanja. Arabski kralj Husein trdi, da Palestinska osvobodilna organizacija lahko zastopa le Palestine izven njegove države, druge arabske vlade pa so mnenja, da PLO lahko predstavlja vse palestinske Arabce, kjer koli živijo, torej tudi one v Jordaniji.

Tretje dejstvo, ki hodi Kissingerju v prid, je tudi neenotnost arabskih držav, proizvajalk nafte glede bodoče cene petroleja. Saudska Arabija, Kuvajt, Libija, Abu Dabi in Katar imajo 11 milijonov prebivalcev — kot Tokio! —, pa bodo le-

Duško Doder, dopisnik ameriškega dnevnika »Washington Post«, ki je najbolj ugleden list v severnoameriški prestolnici, je v zvezi z zadnjo vladno krizo, katera pretresa Italijo, zapisal: »Italija se je prebudila iz prijetnega sna: konec je prekomernega blagostanja, na katerega so se ljudje že kar preveč navadili. Gospodarstvo v nazadovanju in neprestani družbeni konflikti naznanjajo, da so lepe sanje pri kraju. Brezposelnost trka na vrata Italije.«

Isti dopisnik tudi navaja izjavo, ki naj bi mu jo dal republikanski prvak Ugo La Malfa. Po La Malfiovih besedah je levosredinska vlada že nekaj preživelega. Hudo je le, da ni za rešitev vladne krize na voljo druge formule. Torej je treba krizo rešiti, če se noče iti na predčasne držav-

nozborske volitve, z dosedanjo že porabljeno formulo.

In tako se je poverjeni ministrski predsednik, glavni tajnik Krščanske demokracije Amintore Fanfani pretekli teden prizadeval, da iz sprtih strank leve sredine izoblikuje novo vlado, ki bi bila zmožna življenja.

SOCIALISTIČNIH DESET TOČK

Ker je do vladne krize prišlo predvsem zaradi socialistov, ki so hoteli biti istočasno del vlade in obenem kritizirali njeno ravnanje, je Fanfani želel predvsem vedeti, pod kakšnimi pogoji so pripravljeni sodelovati v novi vladi. Na to vprašanje je socialistično vodstvo odgovorilo z dokumentom, ki vsebuje deset zahtev.

Te so: 1. zavračanje predhodnih državnozborskih volitev; 2. popolno razčiščenje glede poskusa državnega udara leta 1970 ter večje nadzorstvo nad varnostnimi službami; 3. pospešiti družbene reforme (televizija, tisk, volivna pravica 18-letnikom); 4. jasn program, kako pobijati inflacijo; 5. finančna pomoč krajevnim ustanovam, bolnišnicam in deželnim upravam; 6. hitra izvedba pobud, ki so jih socialisti že iznesli, pa je sedanja vladna kriza preprečila njih izvedbo; 7. učinkovito nadzorstvo nad tržnim poslovanjem; 8. zagotovitev enoletnih plač vsem delavcem, ki so bili med sedanjo gospodarsko krizo odpuščeni; 9. odločen boj zoper razsipavanje v državni upravi, ukinitve nepotrebnih in zajedavskih ustanov, davčni pritisk na bogatejše sloje in ostre odredbe zoper beg kapitala v tujino; 10. pravičnejša razdelitev ministrskih mest. Socialistom že dolgo ne gre

v račun, da imajo npr. notranje in zakladno ministrstvo vedno v rokah le demokristjani.

Najbolj ostro so na ta dokument reagirali socialdemokrati. Kot prej odločno vztrajajo na zahtevi, da mora biti nova vlada ideološko opredeljena, to se pravi, da se mora ogradi od komunistov, pa ne samo na vrhu, temveč tudi v deželnih, pokrajinskih in občinskih odborih.

FANFANIJEVO PISMO

Poverjeni ministrski predsednik je ta ponedeljek poslal pismo vsem vodstvom strank, ki so do sedaj sestavljale levo sredino ter jim sporočil rezultate svojih pozivov odzvanj za sestavo nove vlade.

V pismu pravi, da so predstavniki KD, socialdemokratov in republikancev skupno ocenili socialistični dokument desetih točk in v njem našli pozitivne in negativne strani.

Negativna je zahteva socialistov, da mora nova vlada vedno ukrepati v skladu s zahtevami sindikatov in da socialistična stranka ne bi mogla podpirati stališč, ki bi bila v nasprotju s sindikalnimi odločitvami.

Fanfani pravilno ugotavlja, da bi ta socialistična zahteva privedla do petčlanske večine. Ministre bi poskrbele štiri stranke leve sredine, sindikati pa bi postali nekaka nadstranka, ki bi ministrom predpisovali programske izbire in odločitve. Ministri bi postali torej izvršni organ sindikatov, sindikati pa vlada v vladi. Na ta način bi postali sindikati edina oblast v državi, nastanek, delovanje in trajanje vlade bi bili odvisni od njih. Da je to nesmisel, je jasno. Počemu potem volitve, parlament, senat, če bi imeli o vsem sindikati zadnjo besedo.

Na splošno pa Fanfani socialističnih točk ni zavrgel, češ da jih je tudi on že dal v svoj program, ki ga je predložil ostalim strankam leve sredine. Odločno je Fanfani tudi odklonil možnost manjšinske vlade, ki naj bi jo sestavili iz demokrščanskih vrst, ostali zavezniki pa naj bi jo podpirali od zunaj. »Za to nisem pripravljen,« je Fanfani poudaril.

In je imel prav. Zakaj naj bi le ena stranka nosila delež odgovornosti, ko so za nastali položaj socialisti vsaj toliko krivi kot ostali člani leve sredine. Demagogija je nevarna reč; je kot bumerang, ki udari tistega, ki ga je sprožil. Govoriti samo o nekih pravicah, ne pa navajati ljudi tudi k varčnosti, skromnosti in trezni presoji položaja, je tak bumerang.

Človek sredine

Nizozemski kardinal Alfrink je zelo močna osebnost v kardinalskem zboru. Tudi na zadnjem koncilu se je njegov glas krepko slišal. Velja za moža odprtih nazorov, drznih pobud in novih idej, vendar mu je uspelo ohraniti povezanost z rimsko tradicionalno miselnostjo. Pri tem je gotovo odločala njegova iskrena vernost in predanost vesoljni Kristusovi Cerkvi. Letos 15. avgusta je praznoval 50-letnico duhovništva, prihodnje leto pa bo spolnil 75 let, kar pomeni, da naj bi odstopil kot primas holandske Cerkve in nadškof v Utrechtu. Sv. sedež bo moral zelo premisliti, koga bo imenoval na izpraznjeno mesto, kajti Alfrinkov naslednik bo moral biti mož, ki bo znal nadaljevati Alfrinkovo umirjeno pot.

Kulturna srečanja Alpe-Adria

Od 1. do 12. oktobra je potekalo v Furlaniji-Juljski krajini tretje kulturno srečanje Alpe-Adria. Prireditve je tokrat prvič bila v naši deželi. Program je obsegal nastop gledaliških ansamblov Mestnega gledališča iz Celovca, Ljudskega gledališča iz Celja, Italijanske drame z Reke, SG Furlanije-Juljske krajine in SS gledališča iz Trsta. Nadalje so nastopili glasbeni ansambli »Madrigalchor« in »Kammerorchester« iz Celovca, znani mladinski zbor z Dunaja, orkester in zbor ljubljanske Opere ter orkester in zbor tržaškega gledališča Verdi.

Kulturna srečanja Alpe-Adria so se začela z dvema dramskima predstavama v tržaškem avditoriju. Ljudsko gledališče iz Celja je predstavilo Rudolfovo »Celjski grof na žrebcu«. Sledila je predstava Stalnega gledališča naše dežele z domačimi avtorji. 2. oktobra je bil na vrsti celovski Stadttheater z Nestrojem. 3. oktobra je bil v Verdijevem gledališču v Pordenonu koncert orkestra in zbora slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane. 5. oktobra so celovski madrigalisti in komorni orkester skupaj z dunajskimi Sängerknaben nastopili v stolnici v Pordenonu. Isti dan je bil operni koncert v videmski športni palači, kjer je nastopil ansambel tržaškega Verdija. 8. in 10. sta gostovali v Gorici gledališči manjšin. Italijanska drama z Reke je nastopila z Ruzantem, dva dni kasneje pa je SS gledališče iz Trsta uprizorilo Cankarjevo dramo »Za narodov blagor«.

V soboto 12. oktobra pa je bilo v Vidmu posvetovanje strokovnjakov, operaterjev in gledaliških kritikov na temo »Gledališče v Avstriji, Sloveniji in Italiji od

1945 do danes«. Uvodni govor je imel deželni odbornik Dal Mas. Ob isti priložnosti so tudi pripravili razstavo dejavnosti stalnih gledališč treh dežel.

Pobuda kulturnih srečanj je bila pred dnevi predmet pogovora, ki ga je odbornik Dal Mas imel s predstavniki avstrijskega tiska. Ob isti priložnosti je deželni odbornik poudaril, da predstavljajo kulturna srečanja Alpe-Adria že od začetka pomemben moment v kulturnih izmenjavah med Slovenijo, Koroško in Furlanijo-Juljsko krajino. Srečanja so zares dala dejanski doprinos k medsebojnemu spoznavanju in razumevanju med narodi, ki živijo na tem ključnem položaju v Evropi.

Letošnja prireditve, je še dejal odbornik Dal Mas, se je najavila z nekaterimi novostmi: srečanje je bilo osredotočeno na eno samo temo, se pravi na gledališče, prireditve pa je živila mnogo širše kot doslej.

Poziv k vsenarodni spravi

Čilski kardinal Raúl Silva Henríquez je pozval čilsko mladino, naj pomaga k vsenarodni spravi, da bo tako prišlo do boljše družbe, »v kateri ne bo ne sovraštva ne zamere in se bodo vsi Čilenci počutili svobodne.«

Tuji delavci v Avstriji

Letos v avgustu je bilo v Avstriji zaposlenih 224.320 tujih delavcev. Največ jih je na Dunaju (91.981), najmanj na Koroškem in Gradiščanskem. Med tujimi delavci prvačijo Jugoslovani (169.748). Zaposleni so predvsem v kovinski, gradbeni in tekstilni industriji.

Občni zbor Slovenske skupnosti

Preteklo soboto 19. in v nedeljo 20. oktobra je bil v prosvetni dvorani v Barkovljah redni občni zbor Slovenske skupnosti, ki je potekal v znamenju desetletnice obstoja Slovenske skupnosti kot take. Občni zbor je odprl inž. Sosič.

Poročilo, ki so bila na sporedu v soboto popoldne, se je delo obnega zbora nadaljevalo v nedeljo zjutraj, ko se je po razpravi in raznih posegih začelo glasovanje za novo predsedstvo obnega zbora in za svet Slovenske skupnosti, katero se je nadaljevalo tudi v popoldanskih urah. Izčrpano je bilo uvodno poročilo dosedanjega predsednika sveta dr. Hareja. V svojem tajniškem poročilu je dr. Drago Stoka posebno poudaril nujnost enotnega nastopanja vseh zamejskih Slovencev ter številnim prisotnim dokazal, kako je Slovenska skupnost marsikomu trn v peti. Slovenska skupnost nam je potrebna za uresničevanje predvsem slovenskih pravic in zahtev, je poudaril dr. Stoka in nato omenil, kako veliko vlogo ima Slovenska skupnost v tukajšnjem italijanskem političnem življenju, saj je vsem nenadomestljiva vest in kašipot v slovenskih narodnih vprašanjih.

Prisotno občinstvo je z navdušenim aplavzom odobrilo izčrpano in stvarno poročilo.

Občni zbor je tudi soglasno sprejel dve resoluciji, in sicer eno o koroškem vprašanju ter eno o razlaščenju slovenske zemlje. Objavljamo jih na drugem mestu.

Ob koncu so bile volitve novih organov, za kar sta bili predloženi dve listi; vendar so predlagatelji obeh list dosegli sporazum ter predložili le eno skupno listo, ki je imela dvojno število kandidatov, to se pravi kandidate ene in druge liste. Volivci so tako izbirali le imensko, niso pa črtali znaka liste.

Poudariti moramo kot pozitivno dejstvo, da so tokrat nastopali kot kandidati na tej listi tudi predstavniki Slovenske levice in dva sta bila tudi izvoljena v novi svet. 216 volivcev je izvolilo v predsedstvo obnega zbora inž. Milana Sosiča in Saša Martelanca, v svet Slovenske skupnosti pa dosedanjega tajnika dr. Draga Stoko, ki je dobil največje število glasov, nato dosedanjega predsednika sveta dr. Zorka Hareja ter še inž. Vladimira Vremca, Alenko Rebula, dr. Rafka Dolharja, dr. Aleša Lokarja, Iva Jevnikarja, dr. Dragomira Legišo, Antka Terčona, Marija Maverja, Igorja Tuto, dr. Alojzija Tula, dr. Alda Stefančiča, prof. Ubalda Vrabca, Gianija Kokorovca, Edija Berenhardta, dr. Maksa Saha, dr. Franca Mljača, Bojana Brezgarja, Sergija Pahorja, Lucijana Kocmana in Edija Žerjala. Prvi neizvoljeni so: Glavko Petaros, dr. Teofil Simčič in Mario Zahar.

★

Dve resoluciji

Občni zbor Slovenske skupnosti, zbran v Barkovljah pri Trstu 19. oktobra, je po uvodnih poročilih izvršnega odbora sprejel naslednji resoluciji:

1. - O KOROŠKEM VPRAŠANJU

Občni zbor ostro protestira proti sklepu avstrijske socialistične, ljudske in svobodnjaške stranke ter avstrijskih oblasti, po katerem naj se pred postavitvijo dvojezičnih tabel in izvrševanjem določil 7. člena državne pogodbe in ustavnih določil, ki zadevajo pravice Slovencev, prešteje slovenska narodnostna skupnost na Koroškem. Občni zbor ugotavlja, da je ta sklep krivičen, protizakonit in absurden v današnji Evropi.

Občni zbor ugotavlja, da mora vsaka narodna manjšina uživati vse pravice, ki so predvidene v ustavi in drugih napisanih zakonih in nenapisanih normah, ki urejajo odnose med državo in določeno manjšino.

Občni zbor pričakuje od Jugoslavije in vsega zamejstva podporo koroškim Slovincem, podpira internacionalizacijo koroškega vprašanja, obljublja koroškim rojakom vso svojo pomoč in solidarnost ter izraža svoje prepričanje, da bo šovinizem avstrijskih odločujočih krogov doživel prej ali slej poraz in da bo tako zmaga la narodna zavest in odločnost koroških Slovencev.

2. - O SPREMINJANJU ETNICNEGA SESTAVA NASEGA OZEMLJA

Občni zbor protestira proti vsakemu spreminjanju etničnega sestava našega ozemlja, kar je posebej prepovedano v Londonski spomenici, kateri letos poteka dvajset let življenja.

V tem smislu občni zbor obsoja umetno nastajanje novih naselij, stanovanjskih blokov in vasi, ki kričeče spreminjajo naš

Kras in etnični sestav njegovega prebivalstva.

Občni zbor poziva odgovorne organe, naj odkrijejo kršitelje Londonskega sporazuma in naj preprečijo nove gradnje v škodo slovenskemu prebivalstvu.

Občni zbor Slovenske skupnosti poziva italijanske vsedržavne stranke, ki trdijo, da so jim slovenska vprašanja blizu, da se zavamejo za takojšnjo ukinitev zakona št. 865/71, ki je za nas Slovence skrajno krivičen, ker nam na njegovi podlagi lahko jemljejo zemljo in to za nekaj sto lir na kvadratni meter.

Pismo p. Tomažina

Moja prva beseda po vrnitvi v Zambijo naj bo beseda zahvale vam vsem v obeh Amerikah in v Evropi, ki ste me s toliko ljubeznijo in poštrevnostjo sprejeli, poslušali in me podprli. Naj vam Vsemogočni v obilju svoje ljubezni povrne in vas neprestano blagoslavlja.

Moje novo delovno področje je župnija Chelston (izg. Celston), ki obsega vzhodno predmestje mesta Lusaka. Župnija je obširna in gosto naseljena. Svoj čas so tukaj v glavnem prebivali belci, a sedaj je tu le še nekaj evropskih družin. Med domačini so zastopani vsi sloji; najbolj številni je srednji sloj delavcev in uradnikov, tem sledijo revni, ki živijo v dveh naseljih na obrobju župnije in končno je višji sloj izobražencev, ki so večinoma zaposleni v raznih ministrstvih. Tudi z verskega vidika je naše prebivalstvo zelo različno. Katoličanov je precej, a še nisem mogel ugotoviti, koliko odstotkov jih je. Nato so pripadniki različnih protestantskih ločin, pa tudi jehovci so močni in končno so pogani.

V župnijo Chelston sem bil nastavljen na željo našega nadškofa, ki pravi, da naj bi župnijo malo bolje organiziral. Sedanja cerkev je majhna in zasilna; torej naj bi

Bralci pišejo

Kočljiva zadeva

Vem, da je zadeva, o kateri hočem pisati, kočljiva, a zaupam v pogum »Katoliškega glasa«, da jo bo objavil.

Pogosto se dogaja, da pride v kako našo čisto slovensko vas popolnoma neslovenska družina. In še bolj često se zgodi, da pride v slovensko družino neslovenski ženin, včasih pa tudi nevesta. Se s tem naša vaška skupnost narodno in kulturno kaj obogati? Na žalost se zgodi navadno nasprotno: slovenski del se potuji. Pri nedeljski službi božji jih ne vidiš, na naših prireditvah so odsotni, celo slovenskih gostiln se izogibajo.

Zdi se mi, da olika zahteva, da bi se taki prišli naučiti našega jezika, saj so prišli k nam in ne mi k njim in so v veliki manjšini. Zato te ljudi načelno pozdravljam slovensko in začujem pogovor z njimi v slovensčini. Vendar ostajam nemočen, saj oni vztrajajo pri svojem jeziku, čeprav so med nami že deset let in čez. Ne vem ali je to kljubovalnost ali duhovna lenoba ali prežir do naše besede.

Pa se sprašujem: se res ne da zoper to ničesar storiti? Je to že nacionalna nestrpnost — kot mi nekateri očitajo —, če vztrajam pri svojem jeziku? In od kod ta pojav, da slovenski fantje in dekleta iščejo svojega partnerja pri drugorodcih?

Zelet bi, da se še kdo oglasi in pove svoje mnenje. Taki odgovori bodo morda pomagali k razčiščenju pojmov in pripomogli, da bodo naše slovenske vasi ohranile svoj pristni izraz.

—ek

★

Zanimivo!

Pred nedavnim je na neki seji o cerkvenih zadevah nekdo iznesel sledečo pripombo: Slovenci se radi obregnejo ob nekatere goriške italijanske župnike, češ da na cerkvenih vratih nimajo postavljene urnike slovenskih maš v mestu. Na drugi strani pa ugotavljamo, da v prav nobeni slovenski cerkvi ni javljen urnik svetih maš po slovenskih sosednjih župnijah. Zgodí se namreč, da marsikdo gre po opravkih v bližnjo vas ali v mesto. Doma ni utegnil k maši, rad bi pa v dotičnem kraju ali v mestu opravil svojo nedeljsko versko dolžnost. A ker ne ve za urnik, enostavno ostane brez maše.

Kaj pravijo naši dušni pastirji k temu? Če se strinjajo s pripombo, bodo kaj ukrenili?

Napad na zemljo

Prijatelj mi je pripovedoval o svojem profesorju na tržaški univerzi. Italijan širokih pogledov, a ne iz Trsta. Čudil se je, kako da Trst ne izrablja možnosti, ki jih ima, da bi posredoval med slovenskim in romanskim svetom, da je tako obrobno italijansko mesto, namesto da bi bil središče ob stiku več kulturnih spoznanj. Tako se čudijo tudi drugi, posebno tuji. Takšna je izkušnja tudi tistih, ki se trudijo, da izhajajo tu italijanski prevodi slovenskih del: italijanski del Trsta je za take podvige dokaj nevhvalno tržišče.

Nekateri si pa vendar prizadevajo, da bi naši kraji prispevali k mednarodnemu

zblizevanju. Nekaterim se to posreči in je njihovo delo plodno, drugim se manj posreči. Tako se nekateri borijo za čimprejšnjo izgradnjo avtoportu pri Gorici. Pri tem se sklicujejo tudi na »evropsko poklicnost« Gorice, ki naj pospešuje trgovsko in tudi drugačno zblizevanje med narodi na tem koncu Evrope. Pri tem pa jih ne moti, da načrt, ki ga zagovarjajo, reže korenine slovenski narodnostni skupnosti na Goriškem. In načrt ni nespremenljiv. V imenu mednarodnega zblizevanja se uničuje tu živeči sosed.

Zapisal sem, da nekaterim, ki se trudijo za mednarodno zblizevanje, to slabše uspe. A morda sem bil optimist: Ali so slučajno začrtali avtoport pri Standrežu, bolnišnico s pritklinami na Katinari, Girandole pri Zgoniku, istrska begunska naselja pri važnejših slovenskih vaseh, Velike motorje sredi dolinske občine itd.? In spet se govori o velikih gradnjah v devinsko-nabrežinski občini, o blokkih na Opčinah. Samo začasno se je umaknil nesprijemljivi načrt o kraških rezervatih.

Zemlja je važna, ker od nje živijo mnogi naši sorojaki. Važna pa je tudi za vso našo skupnost. Tega se premalo zavedamo. Viden je načrt, kako so minirali strnjena slovenska naselja, izrazito slovenske občine. Načrt se nadaljuje: pretrgati naravno zvezo s slovensko zemljo za mejo, zasesti slovensko obalo. Če bo to uspelo, in marsikje je že uspelo, se bomo znašli kot izseljenci v tujem svetu. Bomo sicer blizu strnjenega slovenskega ozemlja, od katerega pa nas bo ločila meja, ki je danes odprta, a se lahko zapre in tedaj ne bomo več na svoji zemlji.

Na manjšinski konferenci v Trstu se je spet slišalo eno izmed »opravičil«, zakaj nimamo Slovenci take zaščite kot Francozi v Aostii ali Nemci na Južnem Tirolskem: naša manjšina ni strnjena, ampak je vsa pomešana z italijanskim prebivalstvom.

To je delno res: mesta, dolgi, a ozki pas obmejnega slovenskega ozemlja itd. A za marsikatero »pomešanost« imajo zaslugo ravno italijanske oblasti. Kot je na konferenci povedal poslanec Lizzero o Benečanih: če jih sto let zatirajo, jim danes ne moreš odrekat pravice, češ da jih sami ne zahtevajo; isto velja marsikje za slovensko strnjeno.

Niso mi všeč članki, kjer se Slovenci samo pritožujemo nad drugimi, kaj da z nami počenjajo. Dejstva, ki sem jih našel, pa so dejstva. Vendar moramo tudi sami sebe vprašati: kdo je prodal večji del slovenske obale, kdo zemljo za Girandole, kdo parcele za hiše in hišice po Krasu? Slovenci sami!

Zakaj le izjemoma Slovenci prodajo svojo zemljo Slovincem, veliko raje in po nižji ceni pa drugim? Zakaj Slovenci ne čujejo kupiti zemlje ali hiše od sovaščana?

In še: kako to, da večinoma Italijani raziskujejo kraške podzemne pojave, zahodne Julijce, delajo akcije za čiščenje Krasa ipd.? Slovenci radi tožimo, »kako znajo« Tirolci, kako »oni morejo«, pozabljamo pa, kako so bili naši predniki še pred nekaj desetletji podjetni in iznajdljivi.

Ivo Jevnikar

Nova šola za slovenske vrtnarice

Podpisana združenja staršev otrok slovenskih šol na Tržaškem jemljejo z zadovoljstvom na znanje, da je šolska oblast dovolila ustanovitev nove slovenske šole, ki bo predvsem skrbela za usposobitev osebja za slovenske vrtnice. V to šolo se lahko vpíšejo vse tiste dijakinje, ki so dokončale enotno srednjo šolo in niso še prekoračile dvajsetega leta starosti.

Šola je triletna in ob koncu daje zaključno diplomu, s katero se absolventke lahko zaposlijo ali v vrtcih ali pa tudi v bolnišnicah in podobnih ustanovah.

Združenja staršev se zavedajo, kolikega pomena je ta šola za naš celotni šolski sistem. Zato si želijo, da bi ta šola čimprej začela z delovanjem. Vendar pa mnogi starši niso bili pravočasno obveščeni, da bi svoje otroke vpisali na to šolo; mnogo je pa takih, ki so svoje otroke pustili kar doma, ker niso našli primerne slovenske šole, ki bi trajala le tri leta in bi ob zaključku dala dijaku poklic v roke.

Zato združenja staršev pozivajo vse te starše, ki bi radi svoji hčerki dali primeren izobrazbo in poklic, da jo čimprej vpíšejo v to novo šolo. Vpisovanje je vsak dan na tajništvu slovenskega učiteljskega v ul. Caravaggio 4, Trst (svetoivanska šola). Ko bo doseženo zadostno število vpisanih

dijakinj, bo šola začela z rednim poukom.

Združenja staršev se zavedajo, kako je ta šola važna za vzgojo otrok v slovenskih vrtcih, zato želijo vsem dijakinjam, ki se bodo letos odločile za ta poklic, veliko sreče in uspeha tako pri učenju kakor pozneje na delu.

(Sledijo podpisi)

Krivična obdolžitve

V vzhodnoafriški državi Tanzanija so oblasti obtožile katoliške škofe, da so nasprotniki osvobodilnega boja afriških narodov. Na to obtožbo so škofje odvrnili, da podpirajo borbo za osvoboditev, odklanjajo pa nasilje in ubijanje. Oboroženi odpor je upravičen le tedaj, če odpovedo vsa druga mirovna prizadevanja.

Semenišče za pozne poklice

V Hornu na Niževavstrijskem deluje semenišče z gimnazijo za pozne duhovne poklice. Ti gojenci istočasno delajo gimnazij in se pripravljajo na duhovniški poklic. Čas priprave skupaj s šolanjem traja šest let. Od leta 1958 je položilo maturo 306 gojencev; 198 od njih so postali duhovniki, kar znaša 65 odstotkov. Letos je v zavod na novo stopilo 33 fantov.

Švicarji so glasovali proti

V Švici so ljudska glasovanja (referendumi) nekaj običajnega. Vlada pogosto skliče državljane, da povedo svoje mnenje o perečih problemih, ki zanimajo vso javnost.

Preteklo nedeljo je švicarsko ljudstvo moralo odgovoriti na vprašanje o odslovitvi tujih delavcev, ki so zaposleni v Švici. Valentin Ohmen, vodja »Narodne akcije«, je predlagal, naj bi v teku treh let zapustilo državo pol milijona tujih delavcev, češ da vnašajo nemir v švicarsko družbo ter kvarijo čistočo narave.

Podobno glasovanje je bilo v Švici že leta 1970. Tedaj je bil avtor predloga zoper tuje delavce James Schwarzenbach. Njegov predlog je bil zavrnjen s precej pičlo večino 56%; sedem od 22 kantonov, ki sestavljajo švicarsko konfederacijo, se je celo izreklo za njegov predlog.

To pot je švicarski volivec bolj odločno odklonil Ohmenovo zahtevo. Kar dve tretjini (66%) je reklo »ne«. Ohmen ni dobil večine v nobenem kantonu. Prejel je 878.739 glasov, proti pa je bilo 1.689.870 volivcev. Sam Ohmen je bil presenečen nad izidom glasovanja, saj ni pričakoval tako krepkega poraza. Dejal pa je, da bo z akcijo zoper tuje nadaljeval.

Proti Ohmenu so odločno nastopile verske skupnosti, poklicna združenja, politične stranke, sindikati in vlada. Seveda, problem tujih delavcev v Švici ostane. Sam predsednik švicarske države Brugger je dejal, da se bo vlada še naprej bavila s problemom tujih delavcev »resno in skrbno«. Dejstvo je, da večji del Švicarjev želi, da bi prišlo do neke ustaljenosti glede tujih delavcev in do pametne ter načrtne omejitve, ki pa ne sme prizadeti človeških odnosov med domačini in tuji.

HUDA PROMETNA NESREČA JUGOSLOVANSKEGA AVTOBUSA

Izlet skupine delavcev, 53 po številu, iz tovarne električnih kablov v Svetozarevu (Srbija), ki so želeli obiskati Benetke, se je v jutru 19. oktobra na avtocesti blizu Portogruara tragično končal.

Avtobus, ki je vozil z brzino 80-90 km na uro, se je pravkar pognal na nadvoz, kjer se cesta rahlo vzpenja. Nenadno je razneslo predno desno pnevmatiko, dovolj, da je avtbus zgrmel s ceste in se zavall po deset metrov visokem nasipu na mokro travo. Pri tem se je popolnoma razbil. Vsi potniki so bili razen enega bolj ali manj ranjeni, štirje pa so umrli: trije na mestu, četrti pa med prevozom v bolnišnico v Portogruaru.

Po ogledu Benetk, ki pa jih žal niso dosegli, so se nameravali izletniki vrniti v Slovenijo, prespati v Postojni in obiskati pred povratkom še nekaj drugih jugoslovanskih mest. Huda nesreča jim je vse načrte grdo pokvarila.

SLOVENCİ IN UMORI

Iz ljubljanskega »Dela« zvemo, da Slovenci nismo narod ubijalcev. Glede števila umorov smo na repu svetovne lestvice obremen z Japonsko. Izdelali so statistiko, ki objema 271 umorov od leta 1954 do 1967. Iz te statistike sledi, da je alkohol največji povzročitelj umorov na Slovenskem, saj je treba kar 67 odstotkov umorov pripisati alkoholu. Med storilci je največ poročenih in manj samskih. Največ je kmečkega, na vasi živečega prebivalstva. Izobrazba je tam nizka. Glede področja je največ umorov v južnih in vzhodnih predelih Slovenije: Dolenjska, Stajerska in Prekmurje. Slovence-ubijalke se odločijo za uboj bolj premišljeno kot moški.

Število umorov bi bilo v Sloveniji še manjše, ko bi ne bilo med morilci precejšnje število ljudi iz drugih republik Jugoslavije. Na račun ted pride skoro 15 odstotkov umorov. Ti priseljenci pa večinoma obračunavajo med seboj. Za umore so pa precej krive tudi tretje osebe, ki rade hujskajo. Raziskave so pokazale, da je skoro pri vsakem drugem umoru so kriva tudi tretja oseba, ki pa ne pride pred sodišče, ker je »morila« le z jezikom.

Vendar če smo glede umorov zadnji na svetovni lestvici, smo glede samomorov med prvimi na svetu. Slovenci torej rajši morimo sami sebe kakor druge.

Malo zanimanja za sveto leto

Izid ankete (povprašanja), ki so jo izvedli člani italijanske škofovske konferenice, je pokazal, da je med italijanskimi verniki kar malo zanimanja za sveto leto. Tudi versko časopisje premalo stori za razširjanje svetoletne misli. Se najbolj se za svetoletne slovesnosti zanimajo gospodarski in turistični krogi.

Glasbenik Stane Malič - 70-letnik

30. oktobra letos bo prof. Stane Malič dopolnil sedemdeset let. Rodil se je namreč leta 1904, in sicer v Trstu. Ker je zadnjih osemnajst let, poleg še drugih takoj po drugi svetovni vojni, posvetil vodstvu cerkvenega pevskega zbora na Opčinah, ne moremo mimo tega življenjskega mejnika kar tako.

Prav zato ne, ker živi med nami pristen slovenski glasbenik, ki nam je toliko na tem področju ustvaril (in še ustvarja), da smo mu prva svetovna vojna in izguba matere. 13. julija 1920 je komaj ušel smrti v Narodnem domu (sedanjem Hotelu Regina), kjer je čakal za lekcijo prof. V. Mirka v sobi pri klavirju.

Tako je nam prof. Malič prikaže tudi kot človek, ki se je dvignil v močno tržaško osebnost. Saj je v življenju izkusil marsikaj, kar ga je prekalilo. Najprej je bila tu prva svetovna vojna in izguba matere. 13. julija 1920 je komaj ušel smrti v Narodnem domu (sedanjem Hotelu Regina), kjer je čakal za lekcijo prof. V. Mirka v sobi pri klavirju.

Takoj nato je Narodni dom po zaslugi fašistov začel goreti. Gorel je štiri dni in noči. Takrat je Glasbena Matica poleg svojih prostorov izgubila še ves arhiv, tri klavirje, harmonij in precejšnje število raznih instrumentov kot so violine, pihala in drugo. Kar niso odnesli škvadrasti, je vse uničil ogenj. Fašisti so pobrali tudi violino njegovega profesorja Ivančiča, a na srečo jo je slednji iztaknil pri nekem starinarju in jo tako dobil nazaj.

Sam prof. Malič je namreč začel z violino, ki mu jo je oče prinesel. Prvi odlični pedagog mu je bil prof. Avgust Ivančič. Poleg violine se je pri Ivančiču učil še violo. Klavir in harmonijo ga je poučeval prof. Vasilij Mirk, klavir pa pozneje prof. Viktor Sonc. Zato je tudi redno nastopal ob vsakoletnih zaključnih izvedbah, bodisi z violino, bodisi kot spremljevalec na klavirju ali pa sam s klavirjem.

Ker so postale tedanje razmere pod fašizmom nevarne, so se vsi njegovi profesorji izselili. Tedaj je sam nadaljeval in tudi zaključil glasbene študije na tržaškem bivšem konservatoriju »G. Verdi« in sicer za violino pri prof. Viezzoliju, za kompozicijo pa pri odličnem profesorju in zgodovinarju Vitu Leviju, ki še zdaj živi.

Za časa fašistične vlade lahko rečemo, da je bil prof. Malič edini slovenski glasbenik v Trstu.

Njegovo delovanje je tako obširno, da ga ni mogoče na kratko opisati. Sega namreč od poučevanja violine in klavirja, harmonike in še drugih instrumentov tako po privatnih prostorih kakor v zasilni šoli Glasbene Matice in to v Rojano, Barokovljah, pri Sv. Ivanu, Sv. Jakobu, na Opčinah pri Vidau-ovih (sedanji openski cerkvenik se je takrat učil violino). Skoraj povsod je moral pešati. Tudi pozimi, ko je v oddaljenem škodnju igral pri mu-tastem filmu ter se vračal pozno ponoči domov.

Dolga leta (15) je bil zborovodja »Srpske pravoslavne Crkve«, to tudi med okupacijo do maja 1945, nakar se je preselil na Opčine, kjer je sprejel mesto organista in pevovodje v domači cerkvi ter mesto zborovodje ob obnovljenega pevskega zbora »Zvone«, ki ga je vodil več let in je z njim pogostokrat nastopal, večkrat tudi na tržaškem radiu.

Takoj po vojni je bil na Opčinah ustanovljen orkester in dramska skupina. Nastudirali so med drugim Peterčkove poslednje sanje ter Miklovo Zalo.

Po vojni je nekaj let poučeval pri se-

danji glasbeni šoli Glasbene Matice v Trstu in sicer violino, klavir in harmoniko, v Gorici pa na slovenski glasbeni šoli na Travniku samo violino.

Vzgojil je lepo vrsto zborovodij še za časa fašizma na svojem domu v Koloniji. Danilo Danu iz Kontovela je celo postal operni dirigent v Splitu.

V dobi zatiranja je veliko potoval po raznih vaseh in poučeval pevske zbore: v Rodiku, Herpeljah, Krvavem potoku, Gročani in še drugod. Nazadnje, do velike noči letos, je orglal v openski cerkvi in dirigiral openski cerkveni zbor. Z njim je nastopal ob raznih priložnostih po cerkvah, v Kulturnem domu v Trstu in v Jugoslaviji. Večkrat je bil cerkveni pevski zbor z njim na tržaškem radiu. Poleg drugih pesmi je zbor pel veliko njegovih skladb.

Znano je, da je veliko komponiral: pet ali šest samospelov s klavirjem, pesmi za mešane zbore, priredbe, nekaj skladbic za najmlajše, eno skladbo za violino in klavir, nekaj mladinskih zborov za klavir. L. 1958 je napisal prvo latinsko mašo z orglami, potem še pet slovenskih maš, štiri očenase, žalostinke in precej cerkvenih pesmi.

Leta 1968 je Zveza cerkvenih zborov v Trstu med drugimi božičnimi pesmi izdala njegovo prvonagrajeno »Božično pričakovanje«. Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici pa je naslednje leto izdala med drugimi deli tudi njegove tri skladbe, od katerih je pesem »Mrak« zopet odnesla prvo nagrado.

V predalu pa ima še marsikaj neobjavljenega, med tem tudi uspavanko S. Gregorčiča »Pri zibelci« za štiriglasni ženski zbor; peli so jo že soprani in alti leta 1945 ali 1946 na neki prireditvi na Opčinah, akoravno še ni bila dokončana.

Ob bogatem življenjskem jubileju mu iz srca čestitamo. Obenem mu želimo vse dobro ter da bi še naprej ustvarjal. Dragi profesor, Bog Vam povmi in Vas živi na mnoga leta!

Openski cerkveni pevski zbor

Koncertna sezona Glasbene Matice v Trstu 1974-75

Koncerti, ki jih je Glasbena Matica v zadnjih abonmajskih sezonah izvedla v Kulturnem domu v Trstu, so pokazali, da je bil izbor tako izvajalcev kot glasbenih del dobro sestavljen, saj se je število abonmentov pa tudi drugih obiskovalcev — zlasti mladine — precej povečalo. Razveseljiva je tudi ugotovitev, da so bili napovedani koncerti v celoti izpeljani.

Z resnostjo in strokovnostjo si je Glasbena Matica pridobila ugled tako pri slovenskem kakor italijanskem občinstvu ter postala pomemben dejavnik v kulturno-umetniškem življenju slovenske manjšine v Italiji.

Program letošnje sezone bo kakor doslej vseboval devet prireditev. Na prvi 25. oktobra se bo predstavil domači orkester Glasbene Matice z dirigentom Oskarjem Kjudrom in solistom (pozavna) Branimirjem Slokarjem. Isti orkester bo ponovno nastopil 10. marca s solistom violinistom Žarkom Hrvatičem.

Vokalno instrumentalni koncert večjega obsega bo 10. novembra nastop simfoničnega orkestra in zbora RTV Zagreb, ki bosta pod taktirko Igorja Kuljerića izvedla med drugim Slavenskega »Simfonijo orientala«.

Za ljubitelje klavirja je Glasbena Mati-

Edvard Kocbek in Ludvik Zorzut v Trstu

V ponedeljek 21. oktobra je bil v gosteh Društva slovenskih izobražencev v Trstu prof. Edvard Kocbek iz Ljubljane. Društvo ga je povabilo ob njegovi sedemdesetletnici. Jubilarita je zbranemu občinstvu — dvorana Slovenske prosvete v ulici Donizetti je bila ob tej priložnosti napolnjena do zadnjega kotička — predstavil prof. Jože Peterlin. Priložnostni nagovor pa je imel prof. Alojz Rebuta, ki je v njemu lastnih klenih in prepričljivih besedah prikazal lik in osebnost pesnika, ustvarjalca, misleca in javnega delavca E. Kocbeka.

Slavljenec se je zahvalil za prisrčni sprejem, nato pa je prebral nekaj pesmi iz svojih zbirk in odlomek iz še neobjavljene eseja, ki je v tisku pri Mohorjevi družbi v Celju. Jubilarantu na čast je nastopil tudi zbor Fantje izpod Grmade pod vodstvom Iva Kralja s kratkim koncertom izbranih pesmi.

Večer, katerega se je udeležilo veliko število kulturnih delavcev iz Trsta in tudi iz Gorice — med njimi prof. Boris Pahor, pesnica Ljubka Sorli, skladatelj Ubald Vrabec in mnogi drugi — se je v prijetnem razgovoru zavlekel v zgodnje jutranje ure.

Prihodnji ponedeljek, 28. oktobra, pa je Društvo slovenskih izobražencev povabilo medse drugega jubilarita, briškega rojaka Ludvika Zorzuta. Društvo mu ob njegovi 80-letnici in ob izidu njegove pesniške zbirke »Ptičica briegarca« posveča večer, ki se bo pričel kot ponavadi ob 20.15 v prostorih Slovenske prosvete v ulici Donizetti 3.

Splošna stavka

V četrtek 17. oktobra je bila v Trstu stavka, ki je zajela celo državo. Poleg delavcev, ki so stavkali, da bi poudarili sin-

dikalne zadeve, so v Trstu stavkali tudi dijaki višjih srednjih šol. Stavke so se udeležili slovenski dijaki, ki so skupaj z italijanskimi vrstniki stopili na cesto, da bi izkazali solidarnost dijakom italijanske šole »Sandrinelli«, kjer so ukinili 4. razred (zadeva je bila ugodno rešena nekaj dni pozneje). Poleg tega so stavkali tudi proti povišanju stroškov za študij. Po povorki po mestnih ulicah je spreved krenil na univerzo, kjer je bilo zborovanje.

Študijski posvet o zemljiški knjigi

Deželni odbor je priredil širše študijsko srečanje, ki je bilo posvečeno problemom zemljiške knjige. Na srečanju so bili prisotni mnogi priznani strokovnjaki tako iz Italije kot tudi iz drugih držav, med katerimi naj omenimo jugoslovanske delegacije. Srečanje je bilo 18. in 19. oktobra na tržaški univerzi in se ga je udeležilo več sto strokovnjakov, univerzitetnih profesorjev, odvetnikov, notarjev, tehnikov.

V uvodnem delu je imel krajši nagovor deželni odbornik Coloni, kateremu je poverjen resor zemljiške knjige, nakar sta imela daljše referate Gabrielli in Bartole, oba profesorja prava na tržaški univerzi.

Na srečanju za zemljiško knjigo sta prispevala svoja strokovna referata tudi dr. Drago Štoka ter dr. Bogdan Berdon. Prvi se je dotaknil problema slovenskega jezika v okviru zemljiške knjige v naši deželi, posebej seveda na Tržaškem in na Goriškem, pa tudi v Kanalski dolini, kjer so bile zemljiške knjige do fašizma pisane tudi v slovenskem jeziku.

Dr. Berdon pa je zajel problematiko veljavnosti zemljiške knjige in izpodbijal stališče kasacijskega sodišča v Rimu, ki je večkrat zanikalo veljavnost vknjižbe kot take, kar seveda prizadene tudi naše prebivalstvo.

Nedžek.

Letošnje abonmajske glasbene prireditve bodo — razen štirih koncertov v petkih — tudi v drugih dnevih med tednom, ker prav koncertom ob petkih marsikdo ni mogel prisostvovati.

Vpisovanje za abonma se je pričelo 10. oktobra in sicer v pisarni Glasbene Matice (ul. R. Manna 29, tel. 418605) in v Tržaški knjižarni (ul. sv. Frančiška 20, tel. 61792) od 15.30 do 19. ure.

Cepprav so se stroški organizacije koncertov precej zvišali, ostanejo cene abonmajev iste. Poleg prostorov v paterju bodo letos abonenti lahko vzeli tudi prostor na balkonu, ki bo cenejši. Cene abonmajev bodo torej naslednje: parter redni 9.000; balkon redni 7.000; parter znižani 7.000; balkon znižani 5.000; mladinski in invalidski 2.000 lir.

Dnevi verskih popevk

»Sacrosong 74« je bil naslov dnevov verskih popevk, ki so bili nedavno v Varšavi in so jih vsak večer prepevali mladi ljudje. Letos so bile vse popevke usmerjene v sveto leto pod geslom »Sprava človeka z Bogom« — upanje na srečnejše življenje na svetu.

Dokončni šolski podatki

Dokončni podatki o številu vpisanih na slovenskih šolah na Tržaškem kažejo na porast. Letos je namreč vpisanih v vse šole 3.476 dijakov, tj. 93 več kot lani. Točnejše je vpisanih v otroške vrte 811 otrok (11 več kot lani), v osnovne šole 1.336 (23 več), v nižje srednje šole 731 (28 več), v industrijsko šolo 55 (11 več), v višje srednje pa 543 (20 več).

Zgonik

Iz Ljubljane je prišel k nam dobro znani in priljubljeni salezijanski duhovnik g. Mirko Zerjal. V nedeljo 20. oktobra zvečer je imel konferenco za vse, a v ponedeljek zvečer se je mala dvorana kar lomila od smeha in navdušenja. Najprej je številni mladini priporočal in razlagal versko in narodno zavest ter dobro pripravo na sv. zakon. Potem so sledile brez konca in kraja glumaške spretnosti. Se in še bi se smejali, pa tudi poslušali koristne nauke. G. Mirku naše priznanje in čestitke pa tudi prisrčna zahvala in — nasvidenje!

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Biserni jubilej slov. redovnice

V sredo 16. oktobra je v skromnem estradnem krogu v provincialnem domu šolskih sester pri Sv. Ivanu v Trstu praznovala 60-letnico redovnega življenja s. Hortulana Kralj.

Jubilantka se je rodila 26. julija 1889 v pristni kmečki družini v vasi Sv. Marko pri Ptujju na Stajerskem.

Ze od zorne mladosti je gojila v srcu tiho željo, da bi se popolnoma posvetila Bogu v redovnem stanu. Malo pred izbruhom prve svetovne vojne je zaprosila za sprejem pri šolskih sestrah v Mariboru ter bila uslišana. Redovno obleko je sprejela 15. oktobra 1914.

Po dovršenem noviciatu so jo redovni predstojniki poslali v Tomaj na Krasu, kjer je leta 1898 dekan Urban Golmajer ustanovil zavod za vzgojo ženske mladine ter poklical iz Maribora za vodstvo šolske sestre.

V Tomaju je s. Hortulana preživela najlepša in najbolj plodna leta. Vodila je zavodsko gospodarstvo, pomagala, kjer je mogla, z modrimi, praktičnimi nasveti, pa tudi z delom ter uživala splošen ugled. Tam je preživela vsa fašistično dobo in drugo svetovno vojno. Ob koncu vojne je z nekaterimi sestrami ostala v Tomaju, toda leta 1949 je bila nasilno odpeljana v Trnovo, kjer so jo sestre notredamke blagohotno sprejele, četudi so bile same zelo na tesnem s prostorom.

Prav tedaj pa je takratna provincialna predstojnica s. Urbana Gorup oskrbela pri Sv. Ivanu nov provincialni dom ter odpoklicala sestre iz Trnovega. Tako je s. Hortulana prišla v Trst, kjer že celih 25 let nadaljuje svojo službo pri gospodarskem delu.

Slovesnost 60-letnice se je vršila v zavodski kapeli. Bili so navzoči številni znanci in prijatelji iz Tomaja, kjer je delovala polnih 34 let.

Ob 11. uri je bila slovenska sv. maša, ki jo je opravil msgr. Alojzij Salvadori ob asistenci openskega dekana msgr. Silvija, g. Petra Sorlija in g. Zlobca. Med sv. daritvijo smo se z jubilarntko zahvaljevali Vsemogočnemu za neizmerno milost sv. poklica, pa tudi za neštnevilne dobrote, ki jih ji je naklanjal v dolgi dobi 60 let. Njej pa želimo še mnogo srečnih let in bogato plačilo pri Bogu za zvesto delo.

FRANK BUKVIC

Jetniški brivec

Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu je nedavno izdala kot svojo 87. publikacijo delo Franka Bükviča »Ljudje iz Olšnice«. Knjigo smo ocenili v štev. 40 našega lista. Da bi se naši bralci seznanili s tem prekmurkim pisateljem, ki črpa svojo pripovedno snov iz svojih bogatih doživetij vojnih let in živi sedaj kot univerzitetni profesor v ZDA, smo se namenili eno njegovih črtic, ki so v omenjeni knjigi, objaviti v našem listu. Imenuje se »Jetniški brivec«. Obenem bi ob objavi te črtice želeli, da pride knjiga tudi v naše domove. S tem bomo podprli ustanovo Slovensko kulturno akcijo, ki le s težavo premaguje finančne težave, katere jo pestijo. Knjigo je moč dobiti v naših knjižarnah v Trstu in Gorici ter na upravi našega lista. Cena vezanemu izdodu je 3.000 lir, broširanemu pa 2.500 lir.

Metelka se je zbudil z velikim glavobolom. Bilo je, kot da bi mu z nevidnim obročem stiskali možgane; kakor hitro je zganil z glavo, se je obroč zožil in bolečina je postala neznosna.

Odprl je oči. Okrog njega je bilo temno kot v rogu.

»Kje sem, za božjo voljo?« je dahnil in čutil alkohol, ki mu je vrel v žilah.

Prijel se je za čelo in na njem otipal strjeno kri. Desno oko je imel zatečeno, ušnice so bile suhe, iz ust mu je neprijetno zaudarjalo po žganju in tobaku, od čezmernega kajenja ga je pekel jezik.

»Kam sem zašel?«

Tipal je okrog sebe in ugotovil, da je spal na goli, nagniti slami, vrženi na vlažna, iz blata zbita tla. Nad zgledom je bila mrzla, hrapava stena. Bil je oblečen, toda brez pasu, čevljev in žepnega noža.

»Kaj se je zgodilo?«, se je vprašal strahoma.

Snoči sta z Langošem pozno v noč pila žganje. »In potem?«

Zaman je napenjal možgane, da bi se spomnil, kako se je krokanje končalo.

Dvignil se je in sedel. Pri zgibu ga je

zaskel hrbet, da je boleče zastakal.

»Zdaj še to! Ali sem padel, ker me boli hrbet? Navsezadnje sem se pretepal. S kom? Z Langošem? Langoš vendar ni pretepal.«

»Kje je stranišče?«

Tipal je po žepih za vžigalicami, da bi videl, kje je, in da si prižge cigareto. V veliko nejevoljo ni imel ne vžigalice ne cigaret. Obupan se je zleknil nazaj na slamo in nad seboj je zagledal majhno pravokotno lino, skozi katero je silila komaj zaznavna svetloba.

»Mogoče je že dan, a šipa v okencu motna in umazana, da ne prepušča svetlobe.«

Blizu njega je nekaj zašumelo. »Podgane!« se je prestrašil. Niti strupene kače mu niso bile tako odvratne kakor podgane. Čutil je mravljinice, ki so mu zagomazale po hrbtu.

Sum se je ponovil.

Trepetajoč se je oprl na komolce in napel sluh. V temi pred njim se je nekaj premaknilo in se mu nevarno približalo. Obilil ga je pot. Od groze so se mu naježili lasje. »Kdo tam?« je hotel vprašati,

a je od samega strahu kriknil kot da bi pravkar planil iz strašnih sanj.

Njegov krik je sprožil plaz surovih kletvic.

Takoj ko je zaslišal Langošev glas, je živčna napetost popustila, minila ga je groza, srh ga je zapustil kot bi trenil.

Langoš ga je v drugem kotu na slami imenoval največjega norca, ki tlači zemljo. Rekel mu je, da je človeški izvržek, ki je snoči v taborišču za vse večne čase izgubil svoj ugled in zaigral svojo bodočnost. Dokler bo v taborišču, ne bo smel več briti ne poveljnika ne stražarjav. Tudi las ne bo strigel, ker je glista in gliste ne strižejo las. Odslej bo živel kot živijo vsi drugi potepuhi v taborišču. Z žlico bo strgal prisojeno hrano s kuhinjskih kotlov, pretepal se bo za krompirjeve olupke in lizal kositrne skleda. Pa še tega ne bo dolgo, ker ga bo on, Langoš Bela, tako kot je Bog v nebesih, prej ali slej zadavil. Samo on je kriv, če mesec dni ne bo videl svetlega dneva in če ga bo taboriščna uprava izbrisala iz liste vzornih ujetnikov in mu vzela pravico na predčasni odpust iz taborišča. On, Langoš Be-

la, je v življenju pač vedno trpel zaradi človeških izvržkov in glist kakršen je Metelka. Toda, če on, Langoš, mesec dni ne bo videl svetlega dneva, ga Metelka vsaj tri mesece ne bo videl. Z gotovostjo pa ve, da britve nikdar več ne bo smel vzeti v roke. Poročnik Fazekas je že snoči postavil za taboriščnega brivca Verenovega Jožka. In Veren se je pri priči preselil v njegov brivski kot in kot kralj legel na njegovo posteljo. In stari Kari, njegov bivši sluga, bo od danes naprej stregel Verenu. Kot grofu mu bo stregel. Veren bo živel kot baron; vse se mu bo klanjalo; njega, Metelko, pa niti pes ne bo povohal. Sicer pa Metelka zaradi njega lahko vse življenje ostane v temnici in tukaj zgine. Naj ga le zgrizejo uši in v spanju naj mu podgane pregledajo uhlje. Naj bo kar lačen, kajti hrane v temnici je komaj za pol obroka tiste v taborišču in še tista je pičlo odmerjena. S temi besedami je Langoš zaključil svojo pridigo in Metelki je na koncu preklel mater in sestro in vse krvno sorodstvo, na kraju pa še njega samega in njegovo zarobljeno pamet.

(Drugič nagreji)

»Veselo oznanilo«

je geslo svetovnega ljudskega misijona, ki bo v slovenski duhovnosti v Gorici od 16. do 24. novembra letos. Srečanja misijonarjev z Gorici bodo v cerkvi in izven nje. Program bomo objavili po prazniku Vseh svetnikov. Ze vnaprej lepo vabljeni vsi naši ljudje iz mesta.

Letošnja misijonska nedelja v Gorici

Tudi letos so slovenski verniki v Gorici, pa tudi drugod po slovenskih župnijah, pokazali veliko razumevanja za misijonsko poslanstvo Cerkve. Udeležili so se v lepem številu božje službe ter molili in darovali v korist misijonov. V roke so prejeli tudi posebno brošuro, ki izide vsako leto za ta dan in hoče vzbuditi med Slovenci še globlje razumevanje za misijonske probleme.

V Gorici je dal svetovnemu dnevu za misijone poseben pečat misijonar Radko Rudež iz Zambije, ki se mudi že nekaj mesecev na zasluženem oddihu v domovini. Popoldne je maševal in pridigal pri slovenski maši v cerkvi sv. Ignacija na Travniku, popoldne pa je istotam vodil molitveno uro za misijone.

Prav lepo je potekla tudi misijonska prireditev v Katoliškem domu. Kljub slabemu vremenu je bila udeležba nadpovprečna. Srečolov, ki ga je kot vsako leto pripravila slovenska Marijina družba, je pritegnil kot vedno. Pridne prodajalke so razpečale vse srečke, toliko je bilo povpraševanje po njih. Pa tudi dobitkov je bilo mnogo in nekateri so bili res dragoceni.

Zelo lep okvir vsej prireditvi pa je dala igra »Dobrotas«, ki jo je mojstrsko podala igralska družina Marijine družbe iz ulice Risorta v Trstu. Zlasti je blestela v glavni vlogi priljubljena igralka in režiserka ga. Stana Kopitar Oficija. Njeno podajanje je bil pravi umetniški užitek, obenem pa je prineslo skupaj z ostalimi nastopajočimi, ki so vsi dobro odigrali svoje vloge, v dvorano toplo in prijetno vzdušje. Hvala leži smu igralkam in igralcu za lepo doživetje in jih vabimo, da še pridejo v Gorico, saj nam je znano, da se v Trstu večkrat predstavijo s kako novo odrsko izvedbo.

Naj omenimo, da je bil tudi v Zavodu sv. Družine v dneh pred misijonsko nedeljo in na sam misijonski dan srečolov za misijone. Misijonski prijatelji iz bližnje zavoda so poklonili zelo veliko darov, tako da je bil srečolov izredno bogat, za kar zaslužijo vse priznanje in pohvalo. Tako je tudi v tem zavodu misijonska misel prišla do polnega izraza. Naj bi bilo tudi v bodoče tako!

Zasedanje sveta SLG v Gorici

V ponedeljek 21. oktobra se je v Gorici sestal pod predsedstvom dr. Karla Brešana svet Slovenskega ljudskega gibanja na Goriškem. Na dnevnem redu je bila kot glavna točka ocena predloga za reorganizacijo skupne krovne politične formacije Slovencev na Goriškem, tj. Slovenske demokratske zveze.

Kot znano, je že pred meseci zbor somišljenikov in članov SDZ v Gorici sprejel obvezo, da se tekom oktobra sprejmejo sklepi za reorganizacijo in poživitev SDZ same. V tem smislu je izvršni odbor Slovenskega gibanja kot polnopravni član SDZ izdelal svoj predlog statuta, ki ga je svet na tej seji dokončno ocenil, dopolnil in odobril.

V debato, ki je sledila utemeljitvi vsakega člena posebej, so poleg predsedujočega dr. Brešana in tajnika M. Terpina posegli zlasti še Ivan Prinčič, dr. Kranner, H. Koršič, M. Ferletičeva, dr. Bratuž, dr. Paulin, Di Battista in drugi.

Izvršni odbor je sedaj pooblaščen, da predlog iznese v odboru Slovenske demokratske zveze za skupno osnovo novega statuta ali pa na zboru članov in somišljenikov.

Slovenski predstavniki v krajevnih svetih

Pred kratkim so politične stranke in druge organizacije, ki delujejo v goriški občini, določile svoje predstavnike za krajevne svete (konzulte). To delo je opravila tudi Slovenska demokratska zveza.

Po številu glasov, prejetih v posameznih četrtih na zadnjih občinskih volitvah, je SDZ morala izbrati 14 predstavnikov. Po raznih srečanjih in posvetovanjih v mestu in okoliških vaseh je izbira padla na

naslednje osebe, tako porazdeljene po četrtih: I. Ločnik: Marijan Rožič; II. Podgora: Ivan Kovic, Stefan Vogrič; III. Pevma, Oslavje, Štamer: Silvan Bensa, Danijel Pintar, Jože Sfiligaj, Emil Valentinčič; IV. Stražice: Franc Podveršič; V. Severni del - Placuta: dr. Danijel Čotar; VI. Sv. Rok - Sv. Ana: Niko Klanjšček; VII. Rojce: Cvetko Brajnik; VIII. Standrež: Dušan Brajnik, Mario Mučič; IX. Center mesta: Marko Brajnik.

Visok jubilej

Danes 24. oktobra praznuje zavedna goriška Slovenka ga. Hermina Vranič visok jubilej — 80-letnico svojega življenja. Rojena v Trstu se je po poroki in po dolgotrajnem bivanju v Italiji — mož je bil železničar in je doživel isto usodo kot vsi Slovenci pod fašizmom — naselila z družino na goriškem Travniku, kjer še vedno prebiva. Njena hiša je bila in je še gostoljubno odprta vsem. Rada pomaga, zelo rada čita in je že od vsega začetka naročena na naš list ter mnoge druge slovenske publikacije od tukaj, iz Slovenije in iz Avstrije.

Ob lepem jubileju ji iskreno čestitamo in ji želimo še veliko let v zdravju in zadovoljstvu.

Seja občinskega sveta v Števerjanu

Naš občinski svet se sestaja po navadi enkrat mesečno, včasih večkrat, ko se pojavijo problemi, ki jih je treba rešiti v doglednem času. Tudi prejšnjo soboto so se naši občinski svetniki sestali pod predsedstvom župana Klanjščka in razpravljali o številnih zadevah.

Najprej je svet odobril deželni prispevek v znesku 400.000 lir desetim dijakom višjih srednjih šol, ki so vložili prošnjo na občinsko upravo in ki so imeli za to ustrezne pogoje.

Nadalje je bil dan podjetju De Giusti iz Aiella nalog, da oskrbi javno razsvetljavo v najbolj značilnem delu Števerjana, tj. na področju Dvor - Sovenca - del Ščednega ter na trgu pred cerkvijo. Razsvetljava bo moderna, saj bo postavljenih okoli 150 žarnic novega tipa in bo dala tako bolj slovesen in prijazen videz naši vasi zlasti tistemu, ki jo bo obiskal v večernih urah. Dela se bodo začela še to zimo. Stroški bodo znašali 13.839.320 lir. Občina je v ta namen že dobila posojilo.

Občinski svet je nadalje odobril zaključne račune za asfaltiranje ceste Bukovje-Grojnja. Dela so bila na omenjeni cesti končana že pred leti. Birokratski sistem je namreč tako počasen, da se računi javnih del zaključujejo šele čez 5 ali 6 let.

Na seji je bilo govora tudi o socialnih problemih. Zato je svet sprejel sklep, da se poviša podpora za nezakonske otroke. S tem se bodo vsaj nekoliko izboljšale razmere nekaterih družin. Nadalje je svet odobril obračun za leto 1973.

Na isti seji se je tudi začela razprava o proračunu za leto 1974, ki se bo nadaljevala na prihodnji seji. Kakor vse občine, tako tudi naša ne prejema pravočasno nakazanih prispevkov od države. Zato je moral svet najeti posojilo v znesku desetih milijonov pri goriški hranilnici in posojilnici; še vedno namreč čaka na državni prispevek za leto 1973 in 1974 za kritje bilanc, kar znaša okrog 30 milijonov lir.

Tako ravnanje je vsekakor neodgovorno in čas bi bil, da bi se na vrhu naše države že enkrat resno spoprijeli s problemi, ki tarejo občine že skoro deset let, to namreč, da so občinski računi blokirani in včasih ni mogoče opraviti najnujnejših potrebnih del.

PRIHODNI TEDEEN IZIDEMO EN DAN PREJ. Zaradi praznika Vseh svetih, ki bo prihodnji petek, bomo izšli — da pride naš list naročnikom pravočasno v roke — na mesto običajnega četrtka že v sredo, tj. 30. oktobra. Pagnacija lista bo v torek 29. oktobra popoldne. Dopisniki naj to blagohotno upoštevajo. Večji dopisi naj bodo na uredništvu do ponedeljka 28. t. m. zvečer!

Mladinski komorni zbor »Juventus serephica« iz Ptujja bo nastopil v petek 25. oktobra ob 20.30 v Domu Jakoba Ukmarja v Škedinju, v soboto 26. oktobra ob 20.30 v bazoviški kino dvorani; v nedeljo 27. oktobra pri radijski maši ob 9. uri v Rojcu, ob 10.30 v šentjakobskem domu v Trstu in ob 17. uri v Marijinem domu v Trstu.

Slovenski goriški skavti - 10 let

Slovenski skavti v Gorici letos poleti nismo počivali; kmalu po taborjenju smo se zbrali, kritično pregledali potek poletnega tabora ter začeli z načrti za naprej. Pred nami je bila predvsem proslavitev desete obletnice S.G.S. Po številnih sestankih, vajah in pripravah, lahko zdaj napovemo, da bo to nedeljo 27. oktobra naš skavtski dan.

Dopoldne ob 10. uri se bodo zbrali zastopniki tržaških in goriških skavtov ter skavtinja v Katoliškem domu v Gorici in se razgovarjali o nekaterih aktualnih vprašanjih, ki se tičejo skavtizma nasplošno in posebej slovenskega skavtizma v zamejstvu.

ŠPORT

Delovanje »Olympije« v zadnjih mesecih

Ob zaključku lanske športne sezone je goriška Olympia organizirala 5. turnir za pokal Petra Spacapana. Udeležilo se je 12 ekip iz Gorice in Vidma. Tudi Olympia je nastopala z dvema ekipama. Turnir se je odvijal na več igriščih, finalni del pa na igrišču Olympije ob Katoliškem domu.

Končna zmaga je šla ekipi Volley iz Vidma, ki je v finalni tekmi premagala goriške gasilce z rezultatom 3:2. Olympia je zasedla tretje mesto, ASFIR iz Čedad pa četrto.

Prve dni avgusta se je mlajše moštvo Olympije udeležilo turnirja v Mariano del Friuli in zasedlo tretje mesto. V prvi tekmi je klonilo domači ekipi z tesnim izidom 2:1. V finalni tekmi za tretje in četrto mesto pa je premagala ekipo San Giovanni al Natisone.

Sredi avgusta se je več naših atletov udeležilo izpopolnjevalnega tečaja za odbojko in lahko atletiko, ki ga je CONI s sodelovanjem posameznih federacij organiziral v kraju Ampezzo v Karniji.

Letošnjo športno sezono je Olympia začela na najboljši način. Kmalu potem ko je začela dejavnost z rednimi treningi se je udeležila turnirja »Pokal Libertas«, ki ga je organiziralo istoimensko goriško društvo. Udeležilo se ga je osem ekip, ki so bile razdeljene v dve skupini. V izločilnih tekmah svoje skupine je Olympia premagala vsa tri moštva: Libertas, Mariano in Pieris z zgovornim rezultatom 2:0. V polfinalu je premagala goriški Dom (2:0), v finalni tekmi pa Torriano iz Gradiške s 3:1. Prejela je lep pokal.

Treniranje redno poteka trikrat na teden. Mlade moči rastejo in kar dobro obe-tajo. Naši navijači lahko pričakujejo novih uspehov in resnosti od svojega priljubljenega moštva.

★ SOCIALNI KOTICEK ★

S 1. julijem 1972 je stopil v veljavo zakon, ki predpisuje zavarovanje proti nezgodam na delu za vse tiste podrejene delavce, ki služijo v družini. Zavarovanje je predvideno za primer nesreče, ko je delavec služil pri družini, kjer je zaposlen za tako delo, za katero je bil najet. Za domače delavce se smatrajo vsi tisti sodelavci in sodelavke pri domačem delu, ki so predvideni po zakonu (to so domači učitelji, vzgojitelji, majordomi, kuharji, šoferji, garderoberke, vratarji, čuvarji in vrtnarji). Za nekatere zgornje kategorije veljajo naslednja pojasnila:

1. vrtnarji spadajo v to novo zavarovanje, čeprav so bili prej vključeni v kmetijsko zavarovanje kot to predvideva drugi del enotnega zakona za nezdgo pri delu;

2. vratarji so zavarovani le v primeru, da služijo v poslopiju, kjer biva gospodar in njegova družina.

Sorodstvo med delavcem in delodajalcem ne preprečuje obveznosti plačevanja zavarovalnine, če delavec izvršuje delo, predvideno po 1. členu zakona št. 1403 z dne 31. 12. 1971. Po novem zakonu pa ni predvidena obveznost zavarovanja delavcev, ki čistijo ali pospravljajo sobe in so za to plačani z denarjem ali z drugimi dajatvami ter so zaposleni pri enem delodajalcu ali pri več.

DAROV

Namesto cvetja na grob Dina Fumis daruje Marija Giacuzzo za Katoliški glas in za Zavod sv. Družine po 2.000 lir ter za lačne po svetu 1.000 lir.

Za Alojzjevišče: M. T. 5.000 lir.

Za svetoivanski Marijin dom v Trstu: ob 40-letnici poroke darujeta Zofija in Albert Urdih v zahvalo božji Previdnosti 5.000 lir. Bog ju še dolgo ohrani v zdravju in sreči!

Za slov. misijonarje: N. N. 5.000 lir.

Popoldne ob 15.30 pa bo v Katoliškem domu prireditev za vse skavte, za njihove starše ter za vse prijatelje naše organizacije. Prikazali bomo z diapozitivi nekaj važnih trenutkov iz našega skavtskega delovanja, razni vodi pa bodo uprizorili resne in smešne prizore. Predstavili bomo izredno številko našega glasila »Planike«, ki spremlja že deset let delovanje S.G.S. Pripravili bomo tudi razstavo fotografij, ki nam jih je uspelo zbrati o desetletnem delovanju.

Vabimo vse člane slovenske skavtske družine na Goriškem, njihove starše ter vse prijatelje naše organizacije, da se udeležijo naše prireditve. **VODSTVO S.G.S.**

Pastirček št. 1

Letos je mladinski list »Pastirček« stopil že v 29. leto svojega izhajanja. To je gotovo lep uspeh, saj je na svetu mnogo listov, ki so zadnje čase prenehali izhajati. Pa tudi »Pastirček« je v stiski. Vse se je podražilo: tiskanje, klišej, papir. Do konca leta bo vzdržal le, če bo našel poleg naročnikov še dobrotnike, ki ga bodo podprli.

V prvi številki novega letnika najdemo dve povesti, ki se bosta nadaljevali skozi vse leto: »Mladost med gorami« (Darina Konec) in »Krvniček« (H. W. Smolik).

Urednik tudi napoveduje, da bo v vsaki številki opisana ena rastlina in ena žival. V prvi številki sta to tulipan (Rada) in poljski zajec (Zora Saksida).

K duhovni poglobitvi vabi spis Jožeta »Sprava z Bogom in ljudmi«. Isti Jože poroča o misijonarju p. Stanku Poderžaju, ki se je v letošnjem poletju mudil na Goriškem in Tržaškem. Naslov članka je: »Kaj več o misijonih?«

O svetovnem dnevu za pospeševanje pismenosti (bil je 8. septembra) piše J. P. Kratak pregled športnih dogodkov nudi Branko Bogdan Bricelj z Jesenic opiše svoj vzpon na Večbit. O taboru tržaških skavtov v Logu pod Mangartom je sestavil poročilo Tomaž Simčič iz 5. čete, o taboru tržaških ververic ob Belopeških jezirih pa piše »Stiriperesna detelja«.

Pod kroniko spada poročilo o zmagovalcih veroučne olimpiade na Hrvaškem in da je voditelj skavtov Marijan Trtnik umrl v Argentini.

Pesmi so prispevali misijonar Vladimir Kos in učiteljici Ljubka Sorli ter Zora Saksida. Zorko Harej je uglasbil pesem Z. Saksida »Jesenska«. Slikanica »Oktober - narava ljudje« vabi k branju naslikanih predmetov.

Na platnicah najdemo tri prav zanimive spise, ki so jih sestavili otroci iz števerjanske šole o njihovi šoli in cerkvah v števerjanski občini. Toliko podatkov so zbrali, da bi še odrasli težko vse to vedeli. Mladim piscem vse priznanje! Stiri ugankke in zanke zaključijo to prvo letošnjo številko.

List bo izšel osemkrat, celoletna naročnina znaša 1.600 lir, posamezna številka pa 200. Bodimo ne samo njegovi bralci, ampak se tudi naročimo nanj. Bila bi velika škoda za našo zamejsko skupnost, če bi zaradi naše brezbriznosti prenehal izhajati.

—jk

OBVESTILA

Obisk grobov internirancev, umrlih v Gonarsu. Zveza slovenske katol. prosvete v Gorici se bo poklonila v Gonarsu umrlim internirancem v nedeljo 3. novembra ob 14.30. Vabljeni vsi člani društev in vsi ostali Slovenci.

V prostorih SKAD-a v Drevoredu 20. septembra 85 v Gorici bo v soboto 26. oktobra ob 20.30 sedemnajsti občni zbor društva. Vabljeni so vsi člani in prijatelji.

V Marijinem domu v ul. Risorta 3 v Trstu bo v nedeljo 27. oktobra ob 17.30 igra v treh dejanjih »Dobrotas«.

Igra »Za narodov blagor« za red F okoliški bo v nedeljo 27. oktobra ob 16. uri v Kulturnem domu v Trstu.

Prvi letošnji abonmajski koncert Glasbene Maticе v Trstu bo v petek 25. oktobra ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu. Na sporedu so dela: B. Ipavec: Serenada za godalni orkester; J. G. Albrechtsberger: Koncert za pozavno in godala; G. F. Händel: Koncert v f-molu za pozavno in godalni orkester; W. A. Mozart: Salzburška simfonija v d-duru št. 1 za godala. Solist: Branimir Slokar, pozavna.

Širite »Katoliški glas«

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 22.45. **Dejstva in mnenja:** 14.30 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Sporod od 27. okt. do 2. nov. 1974
Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 11.15 Mlad. oder.: »V družini«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Glasbena skrinja. 14.30 Nedeljski vestnik. 16.00 Šport in glasba. 17.00 »Mevža«. Igra. 18.40 Nedeljski koncert. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika. 22.10 Sodobna glasba. 22.25 Pesmi za vse okuse.

Ponedeljek: 11.35 Opoldne z vami. 14.30 Pregled slov. tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Baročni orkester. 19.00 Poje Gigliola Cinquetti. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.35 Slov. razgledi. 22.15 Glasba v noč.

Torek: 11.35 Pratika. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 18.55 Pevec in orkester. 19.10 K. Meško kot duhovnik. 19.25 Za najmlajše. 20.35 I. Stravinsky: »Razuzdančevno življenje«, opera. 21.30 Nežno in tiho.

Sreda: 11.35 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Koncert. 18.55 Popevke. 19.10 Družinski obzornik. 19.30 Zbori in folklor. 20.35 Simfonični koncert. 21.05 Pesmi brez besed.

Četrtek: 11.35 Slovenski razgledi. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 19.10 Italijansko gledališče v Ljubljani. 19.25 Za najmlajše. 20.35 »Germaine in pes«. Drama. 21.40 Sprostitev ob glasbi.

Petek: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 10.00 Filmska glasba. 11.15 Mlad. oder: »Dedkov grob«. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Orkestri in zbori. 14.45 Glasbeno popoldne. 15.45 »Brez Meja«. Drama. 16.45 Tenorist Mitja Gregorac. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Sodobni ital. skladatelji. 19.00 Skladbe za kitaro. 19.10 Pripravedniki naše dežele. 19.20 Zagrebški godalni kvartet. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Koncert. 22.25 Klavirski recital.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet. 13.30 Popoldanski koncert. 14.45 Glasbeno popoldne. 15.45 Avtoradio. 16.00 Mahler: Simfonija št. 5. 17.20 Komorna dela. 18.15 Umetnost... 18.30 Concertisti naše dežele. 18.50 Skladbe z nabožnimi besedili. 19.10 Liki iz naše preteklosti: »Franc Guštin«. 19.20 Pevske revije. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Beli grad - zakleti grad«. 21.30 Ruska simfonična glasba.

LJUBLJANSKA TV

Sporod od 27. okt. do 2. nov. 1974

Nedelja: 9.25 Svet v vojni. 10.25 Otroška matineja. 13.00 Nedeljsko popoldne. 20.00 »Človek in pol«. 21.00 Karavana Glasinac. 21.35 Športni pregled. 22.25 Košarka Bosna: Borac.

Ponedeljek: 17.35 »Fant in očala«. 18.05 Moški zbor Ivan Cankar (Tabor). 18.35 Narod in pisava. 20.05 A. Hieng: »Lažna Ivanca«. 21.50 »Madžarska kavalkada«, film.

Torek: 17.30 Okroglo o Veržencih. 18.15 Zivljenje v gibanju. 18.45 Mladinsko gledališče. 21.05 »Mračni Jude«, nadaljevanka.

Sreda: 2.45 Boks Clay: Foreman. 16.25 Posnetek istega. 17.25 Zgodba o deklici Margareti. 18.10 Po sledih napredka. 20.05 »Na lov«, film. 21.50 Dunajski komorni orkester.

Četrtek: 17.30 Bratovščina Sinjega galeba. 18.20 Svet v vojni. 20.05 »Rdeče vino«, nadalj. 21.30 Četrtekovi razgledi. 22.00 Baletna oddaja.

Petek: 18.15 Ljudske žalostinke. 18.45 V grobovih nemih teh. 19.00 B. Arnič: Godzovi pojo. 20.00 »Makedonski del pekl«. 21.50 »Onkraj maščevanja«, film.

Sobota: 16.25 Nogomet Željeznica: Radnički (K). 18.30 Disneyev svet. 20.00 Človek, ne jezi se. 20.40 Zabavno glasbena oddaja. 21.35 »Onkraj maščevanja«, film.

Popravek. V brošuro Misijonska nedelja 1974 se je vrnila neljubna pomota. Pravilno se glasi: Postna nabirka v korist gladijočim - Devin 155.000 lir.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo